

Pochlovický zvonek

Zpravodaj nejen pro klienty Sociálních
služeb v Kynšperku nad Ohří

ZIMA 2017/2018

Foto: Přemysl Vavroušek
úprava: M. Pospíšilová

Sociální služby, příspěvková organizace
poskytují své služby za
finanční podpory Karlovarského kraje.

Slovo ředitelky

Vážení čtenáři,

máme za sebou mrazivé únorové dny, ale já věřím, že náladu na bodu mrazu nikdo nemá. Dnes, kdy píšete článek, je 1. března, to znamená, že už za tři týdny přijde jaro. Je pravda, že sněženky už nám asi nepřinesou, ty odkvetly ještě před únorovými mrazy, ale ostatní jarní krásy nám jistě neutečou, protože už příští týden se má oteplít. Konečně.

Nedá mi si nevzpomenout na krásné chvíle kolem Vánoc, na setkání s blízkými, vzájemná obdarovávání, překvapivý zájem veřejnosti o akci Ježíškova vnučata. A pak, že společnost je lhostejná... nevěřte tomu, není! Stačilo mi vidět přibývajících splněných přání na webu Českého rozhlasu nebo dívat se na své kolegy, jak se věnují v práci Vám, klientům.

Těším se na jaro, na teplo a slunce, na to, že vás zase budu potkávat na terase, v parku, kdekoli, ale vždy s úsměvem na tváři.

Krásné dny Lenka Antolová

Dne 24. února uspořádala odborová organizace Sociálních služeb v Kynšperku nad Ohří Zaměstnanecký večírek pro zaměstnance našeho Domova a jejich hosty. Výtěžek z celé akce – dobrovolného vstupného a prodeje lístků do tomboly – činil 6000 Kč a spolu s dříve vybranými prostředky poputuje na dobročinné účely.

Podobné akce pořádáme pravidelně a jsou důkazem, že lidé pracující v sociálních službách se nejen rádi baví a setkávají, ale současně jsou to i lidé se srdcem na správném místě, kteří neváhají pomáhat tam kde je to potřeba.

Děkujeme za účast všem zaměstnancům, vedení, přispěvatelům a všem, kteří se podíleli na organizaci akce – stejně tak jako našemu hudebnímu průvodci DJ Pavlu DM Bendovi.

Těšíme se opět na příští akci.

Přemek Vavroušek

...nové posily našeho týmu ...

Přeji krásný dobrý den,
jmenuji se Zdeňka Řezáčová a jsem „staronovou“ vedoucí na Horním domově...Od ledna tohoto roku jsem opět vstoupila do pracovního procesu po tříleté pauze, kdy jsem byla především maminkou dvou skvělých dětí. Vzhledem k tomu, že mám štěstí a má práce je zároveň i mým koníčkem, po té docela dlouhé pauze, jsem se sem, mezi Vás moc těšila (ač tedy vstávání v 5 ráno je pro mě „peklíčko“). Jsou situace, které mne štvou a za tu dobu, co jsem tu nebyla se nevytratily (např. „dělání z komára velblouda“). Myslím však, že pozitiva, na které se každý den těším, jsou stále v převaze, což mě nabíjí a povzbuzuje...
Přeji Vám do budoucna, abyste měli to štěstí a do práce se Vám chodilo s chutí a radostí tak, jako mně...

Zdenka

Dobrý den, rád bych se Vám představil,

jmenuji se Jan Láníček a jsem z Kroměříže. V Praze jsem vystudoval historii na Karlově Universitě. Přestěhoval jsem se do Karlových Varů, kde jsem rok pracoval ve FOKUSu, neziskové organizaci pracující se schizofreniky. Od 1. 2. 2018 působím jako vedoucí Prostředního Domova. Na Karlovarsku mi obzvláště učarovala příroda - lesy, kopce a nádherné povodí Ohře. Kromě procházek a jízdy na kole rád čtu, nejraději historickou beletrii. Do budoucna se těším na spolupráci s našimi klienty a personálem. Věřím, že se nám bude dařit příjemně trávit společný čas.

Blahopřejeme

*našim klientům, kteří v zimě oslaví svá
životní jubilea ...*

Jíndrová Marie

Krejčová Anežka

Kulich Milan

Mlejnková Anežka

Machovcová Františka

Smáhová Božena

Šupíková Milena

Vanžura Míloslav

Víncíková Marta

Vosátka Jan

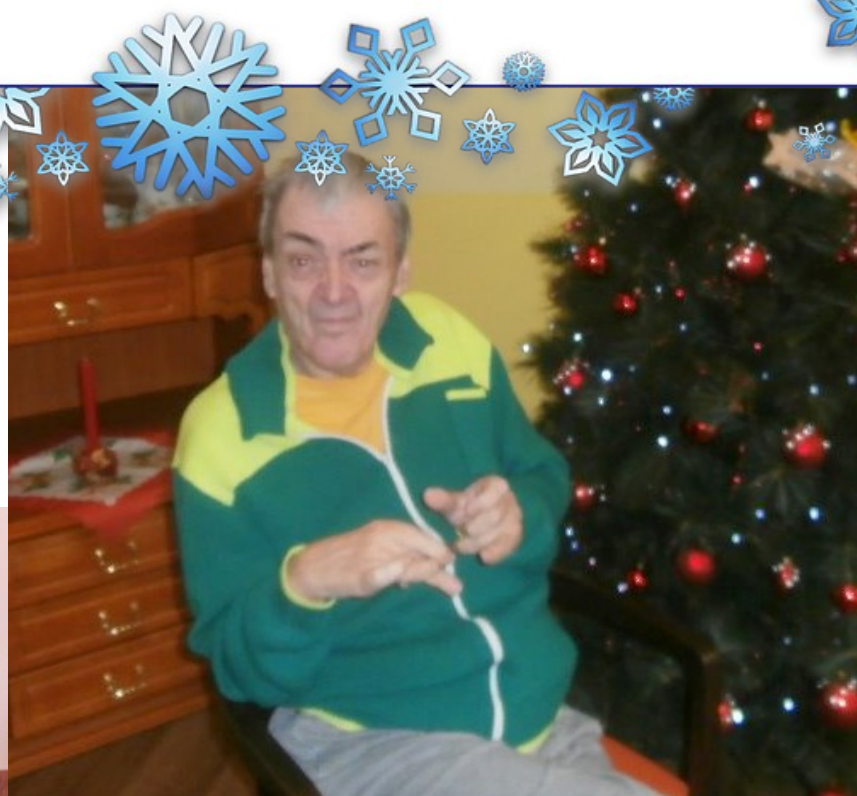

Foto: Nahoře - Paní Mlejnková s rodinou, vlevo pan Vanžura, dole paní Krejčová.

Přemýšlela jsem hodně dlouho jak požádat o rozhovor našeho kolegu s povoláním, v dnešní době dosti neobvyklým - **Pavla Bendu**. Už ve svých školních letech věděl, že chce pomáhat ostatním lidem. Stal se zdravotním bratrem.

Z historie víme, že tato profese byla doménou mužů. Ve starověkém Řecku byli muži pro tuto profesi školeni pod vedením Hippokrata. V

Indii v roce 250 před našim letopočtem, byla založena první formální škola ošetřovatelství jen pro muže. Pouze muži byli totiž považováni za dostatečně "čisté" pro tuto práci. V antickém Římě se zpočátku o nemocné starali muži a ženy společně, ale po vzniku vojenských nemocnic přešla péče o pacienty výhradně do mužské kompetence. Tak tomu bylo i ve středověku. Zlom nastal až koncem 19. století. Od té doby se ale ošetřování stávalo stále víc záležitostí žen.

Pavle, studovat zdravotní školu mezi tolika děvčaty, to musel být „ráj“.

Žádný „ráj“ se nekonal. Když jsem projevil zájem studovat na zdravotní škole, všude se mi vysmáli. Tak jsem si dal přihlášku na Vojenskou zdravotní školu v Žilině. V ročníku nás bylo dvacet a samí chlapi.

Žilina? Slovensko? To jste měl trochu, jak se říká „z ruky“.

Jsem původem z Ostravy. Do Žiliny je to 107 kilometrů, ale i tak jsem domů dojížděl dvakrát do půl roka. Musel jsem se naučit starat sám o sebe, a tím i brzo dospět. Ale i taková zkušenost se mi později v životě hodila.

Vzpomínám si na svého slovenského spolužáka Jožku, byl původem z Košic a po maturitě prohlásil památnou větu: „Česky jsem se nenaučil a slovensky jsem zapomněl. Jak jste na tom Vy?

Dobře,...dokázal bych mluvit plynule.

Jak jste se dostal až do Kynšperka?

Tak jako spousta jiných mužů. Byl jsem tady na vojně, na Kolové. Našel jsem si tu ženu, která mě přesvědčila, abychom zůstali tady. Navíc po vojně v roce 1990 přišla nabídka práce, sem do domova.

Jestli dobře počítám, tak tu pracujete 28 let. Nemusíte odpovídat, ale kde na těle, máte vytetované inventární číslo?

.....(smích)..... v hlavě...

Ted' vážně. Pavle, Vy jste získal ocenění v prvním ročníku Zdravotníka roku 2017. Jaké to ve Vás vyvolalo pocity?

Já jsem od přírody stydlivý a mluvit „z patra“ do mikrofonu před tolika lidmi mi opravdu nedělá dobře. Navíc si myslím, že takové ocenění si zaslouží mnohem více lidí. To je jedna stránka. Na druhou stranu si toho ocenění moc vážím. Vidím za tím své kolegyně, které mě do ankety přihlášily. Přátele a kamarády, i lidi které osobně neznám, kteří mě nominovali,

podpořili a následně mi pomohli. Rád bych jim ještě jednou poděkoval. Takže ptáte-li se na mé pocity, tak smíšené.

Foto: Daniel Holub - spodní řada třetí zleva vítěz kategorie Zdravotník - Pavel Benda.

Rád bych se zmínil i o jednom smutném příběhu, který provázal Zdravotníka roku 2017. Řádem bílého pláště byla za mimořádné zásluhy rovněž oceněna Ivana Jarošová, bývalá primářka anesteziologicko-resuscitačního oddělení a oddělení intenzivní resuscitační následné péče v Nemocnici Ostrov, která se ocenění nedožila. Cenu za ni in memoriam převzali rodinní příslušníci.

Vrátíme se k Vaší praxi. 28 let je úctyhodný výkon, jak se držíte v kondici? Jak se říká „Jak dobijíte baterky?“

Jsou to jednoznačně moje koníčky a rodina. Už od mých čtrnácti let mě přitahoval vesmír, naše planeta a s ní i přírodní živly. Rád pozoruji přírodu a rád ji také fotím. Dalším koníčkem je válečná a poválečná historie. Nesmím zapomenout také na hudbu, ve volném čase dělám DJ (*Dý džej - osoba, která vybírá a pouští předem připravenou hudbu určenou pro veřejnou produkci. pozn. red.*).

Určitě máte svou oblíbenou kapelu.

Jednoznačně Depeche Mode. Mám takový plán, příští rok mě čekají padesáté narozeniny a už mám vybraný dárek. Na oslavě mi budou hrát Depeche Mode Revival Band.

Tak to už teď přeji super oslavu a nepochybuji o tom, že bude!

Pavle, nezbyvá mi, než Vám poděkovat za Váš čas, který jste věnoval našemu rozhovoru a popřát hodně zdaru v soukromém i profesním životě. V závěru jsem si dovolila vybrat fotky, které o Vás vypovídají téměř vše.

M. Pospíšilová

Foto. Soukromý archiv Pavla Bendy.

Jak se žilo před 100 lety?

„Chci krátce napsati o světové válce, našim dětem, kteří si nebudou všechno pamatovati. Nebyla jsem nikde na bojišti, chci jen napsat, co se událo v naší rodině, obci a okolí.“

Františka Hetfleišová 2. února 1919

Františka Hetfleišová byla babičkou našeho klienta pana Bohumila Hetfleíše, s jehož laskavým svolením uveřejňujeme výňatek z jejich pamětí.

To bylo v neděli ráno 26. 7. 1914. Šla jsem s mužem a nejstarším synem Bohumilem do Úpice na ranní mši. Po službách božích přijdeme na náměstí, kde panoval ruch, řeči a pláč. Příčinou všeho byly plakáty s nápisem „MOBILISACE“. To jest, okamžité narukování. Narukovat museli všichni muži od 22 do 37 let a to hned druhý den. Ptala jsem se svého muže, zdali také musí. Byl stár 34 roky. Řekl: „ano“. Měli jsme pouť pokaženou. To si můžete myslet, jaká nálada mohla být. Po cestě domů bylo slyšet, kdo všechno musí narukovat. V pondělí ráno bylo všude smutno, nastalo loučení, i Váš otec se připravil. Bylo mu těžko, loučit se s pěti dětmi. Nejstaršímu bylo 7 let, nejmladšímu 7 neděl. Bylo smutno v každé rodině, kde odešel otec nebo syn. Na náladě nepřidal ani čas žní. Bylo stále deštivo a nevedlo to k žádnému konci.

Do 11. 8. 1914 byl Váš otec v Jičíně. Následovala cesta do Haliče ke Lvovu. Musím se také zmínit o tom, že tenkrát nám panoval císař František Josef I., již starý 80 let. Po něm měl nastoupit Ferdinand, jež byl zavražděn v Sarajevu 28. 6. 1914. Mluvílo se o všelijakých příčinách války. Také že císař chtěl Srbsko potrestat za onu vraždu spáchanou na následníku trůnu. Rakousko vypovědělo válku Srbsku. Ale ono se chtělo i jiným válčit. Takže během měsíce byla ve válce většina Evropy. Naši vojáci byli nejvíce rozděleni do Haliče proti Rusům, do Srbska a Itálie. Měli jsme o tatínka strach, přijde-li do bitvy. Měl štěstí. Byl přidělen k pracovnímu oddělení, stavěli drátěné překážky a dělali různé práce při bitvě potřebné, i mrtvoly pochovávali. Měsíc po prvním odvodu rukovali další, tentokrát muži do 42 let a v listopadu další. Tentokrát do 36 let, ženatí i svobodní. Odvody trvaly tak dlouho, dokud měli koho odvádět. Při posledních odvodech brali všechny, ať byl nemocný, hrbatý nebo kulhavý. Už jim to bylo jedno. Odváděli i koně. Už na podzim roku 1914 začaly docházet zprávy o raněných, zajatých a mrtvých. Počítala jsem, že válka bude trvat jen krátce, do jara. Otec psal, že může být doma už na Vánoce. Lidi říkali, copak teď, teď to půjde rychle, na všechno jsou stroje i na to vraždění. Zmýlili jsme se, táhlo se to 4 léta a 4 měsíce.

A co jsme my doma dělali? Jak jsme se měli? Práce jsme měli dost, měli jsme obchodní zahradnictví. Otcův bratr Antonín Hetfleiš zahradničil s námi.

Byl už ženatý. Měli jsme v Úpici najatý krámk u Bouru a oni tam měli byt. Měli jsme také učně Josefa Dvořáčka z České Skalice. Nastoupil u nás 25. ledna 1914 a byl u nás 3 roky. Byl to hodný hoch z řádné rodiny, syn obuvníka. Díky němu jsme měli výhodu, zásobili nás obuví pro děti zadarmo. Bylo to pro nás i obchod po otcově odchodu dost těžké. Když v červnu 1915 narukoval i Antonín, bylo ještě hůř. Už jsme nemohli se švagrovou společně zahradničit tak, jako když byli mužský doma. Už jsme jedna druhé nevěřily. Došlo to tak daleko, že jsme se na podzim 1916 rozešly. 2. října 1916 nás stihla další rána, zemřel můj otec. Váš děda zemřel po krátké nemoci, ve stáří 70 let. Byl vždy zdravý, čilý, rád pracoval. Mnoho roků pracoval na dráze. Na penzi se učil zahradničit, dělal kde bylo potřeba. Zvláště tu dřinu, jako rytí a dříví, které sám pokácel a pořezal. Jak tiše žil, tak tiše zemřel. Zbyl nám ještě učeň Dvořáček. I na toho došlo, v březnu 1917 narukoval a my zbyly z jara na práci samy ženský. Matka, sestra a po mé nebožce sestře dcera Anda. Hospodařily jsme na zahradě a k tomu pronajaté 2 korce (5.755 m²) pole. Co jsme si udělaly samy, bylo dobré, ale nač se musel zjednat sedlák, nebyl k dostání. Bylo málo potahů i mladých sil. Každé jaro ve válce bylo suché. V obou pumpách, které jsme měly, byla zkažená voda a nám nezbylo nic jiného, než tahat vodu z řeky. Semena zeleniny i květin stoupaly vysoko v ceně.

Také se musím zmínit, jak to bylo se živobytím a potravinami. První rok to ještě šlo, ale potom byla větší a větší nouze. Už začátkem války nebylo možné sehnat mouku po pytlech. Sem tam jsme něco sehnali jen po kilech. Z jara roku 1915 to začalo, ta žebrota. Byly zavedeny cedulky na chleba, mouku, později cukr, petrolej, mýdlo, maso, tuky atd. A jsou dodnes, co to píšu. Nejhorší na tom bylo, že toho dávali na cedulky málo. Chleba čím dál menší a špatný. Někdy z kukuřice, ze slámy, kterou bylo dobře vidět a děti to nechtěly jíst. Míchali do toho co se dalo, ale takový chleba, i když byl hlad, lezl z krku. Došlo to tak daleko, že nám dávali 15 dkg mouky na týden a nebo žádnou. Když pro nás neměli mouku, dávali kukuřici, vikev, kroupy, boby velké černé nebo ovesné kroupy. V roce 1917 neměli měsíc před žněma pro nás už nic. Lidé toho měli dost, jak měli být živi? Sebrali se a šli do Trutnova na hejtmana. Ale mnoho nepořídili. O rok později jsme nedostali mouku už od května. Až teprve po žních. Chleba jen polovic, u nás na 10 osob 5 malých bochánek. Cukr jsme dostávali jednou měsíčně $\frac{3}{4}$ kg na osobu, petrolej také tak, ovšem nejvíce 1 $\frac{1}{2}$ l na rodinu. Co jsme si nesehnali pod rukou, jak se říkalo, nebylo. Buchty a knedlíky byla vzácnost. Když se peklo, to bylo hlídání, jestli někdo nejde. A jak někdo šel, už to bylo schované, protože nakupovat pod rukou se nemělo. Lidé byli donuceni jezdit do kraje a shánět všechno, co se dalo sníst. Nakonec došlo i na výměnu zboží za zboží. Jednou jsme s Andou jely k Hradci, do vesnice Dub, kde jsme vyměnily spodní sukni po nebožce sestře za 40 kg pšenice, 10 kg jsme přikoupily, aby nám to stálo za nošení. Jezdilo se za tmy, aby to nikdo neviděl. Úřady tomu chtěly zabránit a tak bylo na nádražích spousta

četníků, kteří lidem obilí brali, vysypali ho na hromadu a mohlo se jet dál k domovu. Ovšem s prázdným pytlém. Na jedné straně vláda a úřady chtěly šetřit, no a zatím na straně druhé se pokoutně prodávalo, kupovalo, okrádalo, hotová lumpárna to byla. Jedni válkou zbohatli a druzí ožebračili. Sama vím o lidech, kteří si sušili bramborové slupky, aby se najedli. V druhém válečném roce se začali ve městech i na vsích vařit polévky. Na začátku byly moc dobré, ale s postupem času chudší a chudší, holá voda. Lidé ve velkých městech jako Praha nebo Vídeň, začali více umírat na podvýživu. Na podzim roku 1918 přišla nemoc, které lidé říkali „španělská chřipka“. Ta nemoc byla široko daleko, snad po celé Evropě. Víím o případech, kdy v rodině zemřely 2 osoby a někdy i více. U nás v Úpici na tu nemoc zemřel kaplan pater Astr, zdravý, silný, ve věku 33 let.

A kde jsme brali peníze? Dostávali jsme podporu od státu. Já brala na Vás (5 dětí) 3,70 Korun denně. Podpora se vyplácela se 2x měsíčně na berním úřadě v Úpici. Je Vám divné, tolik peněz, co jsem s nimi dělala? Jak jsme peníze nabyli, tak zase pozbyli, jako když je vítr roznese. Při té drahotě se za ně nic nekoupilo. Ničeho nebylo tolik, jako těch peněz. Papír byl špatný, brzy se ušpinily a trhaly. Proto neměly cenu, každý kdo mohl, radši vyměňoval a o takové „hadry“ mnozí nestáli. Vláda vybírala na válku celkem 8x, říkalo se tomu válečné půjčky. Já také půjčila 2x 100,- korun. Někteří půjčili i několik tisíc. Dnes nevíme, jak to s půjčkama dopadne, dostaneme-li něco z těch peněz či nic. Předválečné peníze, zlato, stříbro, to ve válce úplně zmizelo.

Abych nezapomněla. Musím se Vám také zmínit o hodinách. V roce 1917 a 1918 od jara do podzimu jsme měli postrčeny hodiny o 1 hodinu napřed. Lidi na to dost reptali, jíst nebylo co, ale takové hlouposti vymýšleli. Tu módu začali v Německu a u nás se po nich opičili. Další o čem Vám chci psát, je rekvizice (*zabírání nebo vymáhání něčeho z moci úřední pozn. red.*). Starosta, učitel, policajt, někdo od berního úřadu, vojáci. Zkrátka tito páni mohli přijít do stavení a obrátit barák třeba vzhůru nohama. To bylo proto, že lidi zatajovali zásoby, zvláště rolníci, neodvedli co měli určeno. Na popeleční středu 1916 jsme šli do kostela a cestou jsme zvěděli, že jsou v Úpici vojáci, Maďaři, kteří budou hledat po vsích zásoby. Modlení nestálo za nic. Po návratu domů, jsme také schovávali, ač jsme měli zásoby malé, ale ono jim nebylo co věřit. Trochu mouky jsme schovali do skleníku mezi květiny, malou homoličku cukru vzadu ke zdi do kožichu, brambory do pařeniště. Sedli si a čekali, až ty milý hosti přijdou. Přišli za tři dni, po poledni. Byli tři a vyptávali se na zásoby. Na podzim přišli zase, stran brambor. Vypočítali, že máme mít, podle pole, brambor 22 korcu a nemáme. Divili se, co jsme jich už snědli a že k sadbě žádné nedostaneme. My jsme je měli ve dvou komorách a já jim ukázala jen jednu. Já jsem se jich nebála, řekla jsem: Když se musí dřít, také se musí jíst. U nás zle nedělali, to věděli, když nás bylo 10 – 11 osob, že velkých zásob není. Huř bylo na velkých statcích, tam hledali všude i postele rozházeli. Lidi co mohli, schovali i do

země to zakopali. Mnoho se toho zkazilo, shnilo a myši to žraly. Na úřadě jsme hlásili, kolik jsme zasadili, kolik sklídili. Rekvirovalo se i nádobí. Nejvíce hmoždíře, ty potřebovalo vojsko na střelbu. Já mám doposud také jeden schovaný.

Vypsala jsem Vám krátce, jak jsme se v té vojně měli. A jak to vzalo konec? Po smrti sterého císaře Františka Josefa I. nastoupil Karel, ženatý, ještě mladý. Bylo o něm všelijakých řečí, také že je alkoholik, však jeho panování trvalo jen krátce. Jak jsem slyšela, mělo Německo s Rakouskem v úmyslu vyhubit jimi nenáviděný národ slovanský. A skutečně, my Češi jsme byli pod vládou německou, jako dítě u macechy. Bylo mi divné, jak čeští vojáci můžou s Němci bojovat proti Slovákům. Našich vojínů bylo mnoho v zajetí, nejvíce v Rusku, Srbsku a v Itálii. V zajetí spřádali plány, jak by na Němce vyzráli. Byli jim nápomocni i čeští poslanci, nejvíce profesor Masaryk. V roce 1918 provedli svůj plán. Ze zajatých Čechů byla nová armáda, která táhla na fronty proti Němcům. Pomáhali Rusům, Italům, Francouzům, bili se jako lvi. Mnoho jich padlo, neměla jsem ani tušení, co se ve světě děje. Noviny nebyly k dostání a potom pro samou práci a starost o žaludky, jsem si světa nevšíkala. Na podzim, asi v říjnu, jsem kolikrát slyšela, že vojáci přijdou domů. Nevěřila jsem tomu, nebo se o míru mluvilo od začátku války. Rok 1918, 28. října bude pro Čechy den památky. Byla vyhlášena česká samostatnost. To bylo všude radosti a slávy. Naši vojáci se začali trousit domů, každý den někdo přišel. I my jsme netrpělivě čekali našeho otce. Konečně jsme se dočkali, přišel 13. listopadu. Cesta domů mu trvala 14 dnů, jeli vlakem i pěšky šli. Jsme rádi, že to tak dopadlo, že ho máme zase doma. Po dlouhé době čtyř let a čtyř měsíců.

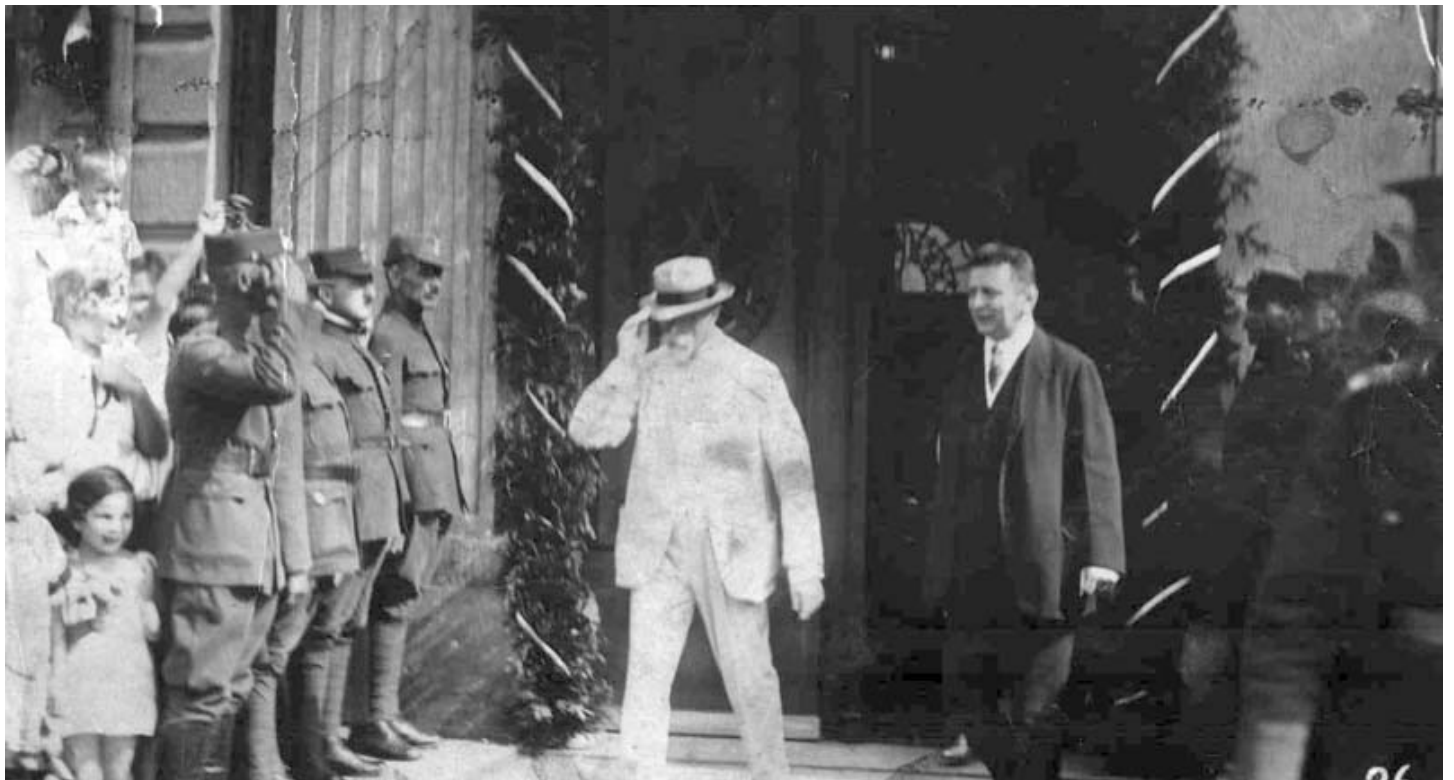

Foto: Pan prezident Tomáš Garrigue Masaryk – Úpice 1919.

Město Úpice v severovýchodních Čechách - oslavy konce 1. světové války.

Úpice náměstí - foto z roku 1914.

Ještě jednou velké díky panu Bohumilu Hetfleišovi za svolení ke zveřejnění.

Čerpáno z pamětí paní F. Hetfleišové.
<http://nationnet.czweb.org/Fotogalerie>

M. Pospíšilová

Čerta a Mikuláše se už dávno nebojíme, naopak...

Co jsme si upekli, to jsme i snědli...

Ježíškova vnoučata a spousty dárků...

Zpívání s Martinem Krulichem...

Už se připravujeme na jaro ...

NAJDI 6 ROZDÍLŮ

